

Kitekint? - Globális jöv?kép - 2025

2009 szeptember 05. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Kelet-Európa az egyetlen olyan térség a világban, ahol az elmúlt két évtizedben mind a mélyszegénység, mind a mérsékelt szegénység n?tt.

Jeffrey Sachs szerint - akit az amerikai Time magazin a világ száz legbefolyásosabb embere közé választott - a világ nem t?zhet ki kisebb célt maga elé, mint hogy 2025-re felszámolja a szegénységet a földön. A világ

államainak többsége aláírta a "millenniumi fejlesztési célt", mely 2015-re a felére csökkentené a szegények számát, de Sachs most még messzebb megy, és olyan jöv?képet vázol fel, amelyben 2025-re a világban már nincs mélyszegénység. 1820-ig a föld országai mind szegények voltak, az egy f?re es? jövedelem mindenhol ezer dollár alatt maradt, mára azonban óriási különbség alakult ki a gazdag és a szegény államok között.

1820-ban az akkori világ leggazdagabb állama, Nagy-Britannia, és a legszegényebb térség, Afrika egy f?re es? jövedelme között az arány négy volt az egyhez. Ma a leggazdagabb Amerikai Egyesült Államok és Afrika között már 20:1 a jövedelmi különbség. Az elmúlt kétezer évben tehát csak a legutolsó kétszáz év során nyílt óriási rés a gazdag és szegény országok között. A nagy globális jövedelmi egyenl?tlenségek új kelet?ek, aligha elengedhetetlen részei az emberi történelemnek; amilyen gyorsan kialakultak, olyan gyorsan meg is szüntethet?k.

Mi a forrása a világban az óriásira növekedett jövedelmi különbségeknek? Furcsa módon egy igen apró tényez?. A ma gazdag országok az elmúlt 180 év során minden évben kicsivel gyorsabban b?vültek, mint a szegények. A leggazdagabb Egyesült Államok 1820 után évente átlagosan 1,7 százalékkal növekedett. Nyugat-Európa 1,5 százalékkal, Kelet-Európa 1,2-del, Latin-Amerika szintén 1,2-del, Japán 1,9-del, Ázsia 0,9-del, Afrika pedig csak 0,7 százalékkal. Ez a viszonylag kicsi ütemkülönbség okozta a gazdagság és szegénység közötti hatalmas rést. A növekedési eltéréseket dönt?en a technikai forradalmak váltották ki, vagyis alapvet?en az a kis különbség, hogy egy ország alkalmazta-e az új technológiákat vagy sem. Dönt?en tehát nem a mennyiségek - a terület, a népesség, a bels? piac nagysága, a természeti kincsek b?sége - számítottak, hanem egy min?ségi tényez?: a modern technika alkalmazása.

A mélyszegénységet napi egydolláros jövedelem, a szegénységet a napi egy és két dollár közötti jövedelem jelzi. A világ szegényeinek 93 százaléka három térségben él: Kelet-Ázsiában, Dél-Ázsiában és a Szahara alatti Afrikában. 1981-ben még 1,5 milliárd ember élt mélyszegénységben, 2001-ben 1,1 milliárd, ami azt jelzi, hogy a Sachs által felvázolt jöv?kép egyáltalán nem elképzelhetetlen. Ugyanakkor Kelet-Európában is megjelent a széls?séges szegénység: míg 1981-ben még alig volt mérhet?, addig 2001-ben már régiónk lakosságának négy százaléka élt mélyszegénységben. Ez pedig egyértelm?en a piacgazdasági átmenet következménye.

A Szahara alatti Afrika kivételével csak Kelet-Európában n?tt a mélyszegénység 1981 és 2001 között, a világ többi térségében jelent?sen csökkent. A legnagyobb csökkenés Kelet-Ázsiában következett be, ahol húsz év alatt 60-ról 15 százalékra mérsékl?dött a széls?séges szegénységben él?k aránya. Ez els?sorban Kína és India átalakulásának az eredménye. Dél-Ázsiában 50-r?l 30 százalékra csökkent a széls?séges szegénységben él?k aránya, ami a dinamikus, de a kínai és indiai növekedésnél szerényebb gazdasági b?vülés eredménye.

Meglep? viszont, hogy a mélyszegénység fölötti, de még mindig mérsékelten szegénynek tekintett jövedelmi sávban n?tt a lakossági részarány egy sor térségben, így KeletÁzsiában, Dél-Ázsiában és Kelet-Európában. Kelet-Európában 1981-ben még csak a lakosság kevesebb mint öt százaléka élt mérsékelt szegénységben, 2001-re részarányuk már meghaladta a 15 százalékot. Így Kelet-Európa az egyetlen olyan térség a világban, ahol az elmúlt két évtized során mind a mélyszegénység, mind a mérsékelt szegénység n?tt, s?t jelent?sen b?vült. A 2025-re kitekint? magyar jöv?képnek elengedhetetlen része a mélyszegénység teljes felszámolása és a mérsékelt szegénység megfelezése.

Matolcsy György, hetivalasz.hu

Ajánló